

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek door middel van boringen
aan de Lommertstraat 6 te Linden,
gemeente Cuijk (NB)**

W.J.F. Thijs & M. Stiekema

ARC-Rapporten 2009-207

Geldermalsen
2009
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Lommertstraat 6 te Linden, gemeente Cuijk (NB)

ARC-Rapporten 2009-207
ARC-Projectcode 2009/538

Tekst

W.J.F. Thijs & M. Stiekema

Afbeeldingen

W.J.F. Thijs & M. Stiekema

Redactie

A. Ufkes

definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 2009

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

---

Projectgegevens

Projectnaam	Linden - Lommertstraat 6
Projectcode	2009-538
Archisnummer	37409
Projectleider	drs. A.J. Wullink
Contact	0345-620101, a.j.wullink@arcbv.nl
Opdrachtgever	Econsultancy Boxmeer, J. Wijnen
Contact	0485-581818, wijnen@econsultancy.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Cuijk, Drs. J. Reimer, Archeoloket RMB
Contact	0485-396600

Locatiegegevens

Toponiem	Lommertstraat
Plaats	Linden
Gemeente	Cuijk
Provincie	Noord-Brabant
Kaartblad	46A
RD-coördinaten	N: 183305/418086 O: 183385/418081 Z: 183381/418035 W: 183301/418041
Oppervlakte	3.000 m ²

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Kreftenheye, Kreftenheye-5
Geomorfologie	Hoge dijk (D3) en terrasvlakte zonder overstromingsmateriaal (2M18b)
Bodem	Kalkloze poldervaaggronden; zware zavel en lichte klei, profielverloop 5 (Rn95C)
Historische situatie	in ieder geval al sinds begin 19e eeuw in gebruik als grasland; verder van 16e eeuw tot 1943 in gebruik als Beerse Overlaat
Archeologische verwachting	In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. De kans op het voorkomen van de resten is hoog

---

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Econsultancy uit Swalmen heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd aan de Lommertstraat 6 te Linden (afb. 1). Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen bouw van nieuwe melkveestallen en een silo. Voor de bouw zal het terrein waarschijnlijk worden opgehoogd met circa 1,0 meter grond. Aangezien de nieuwbouw zich nog in de planfase bevindt, zijn nog geen exacte verstoringsdieptes bekend. Het plangebied is momenteel in gebruik als grasland. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.¹ Het veldwerk is uitgevoerd op 27 augustus 2009 door drs. M. Stiekema van Econsultancy. Het veldwerk stond onder supervisie van drs. A.J. Wullink van Archaeological Research & Consultancy. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Onderzoeksgeschiedenis

In augustus 2009 is een bureau-onderzoek verricht door Econsultancy.³ Het archeologisch verwachtingsmodel uit het bureau-onderzoek vormt het uitgangspunt voor dit inventariserend veldonderzoek en is hieronder weergegeven.

Op grond van de verzamelde archeologische en aardwetenschappelijke informatie is de volgende gespecificeerde verwachting opgesteld:

In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Deze resten worden in de top van de terrasafzettingen verwacht. Als er, zoals volgens de geomorfologische kaart is aangegeven, geen overstromingsmateriaal aanwezig is worden de vondsten aan of direct onder het maaiveld verwacht. Indien er door de overstromingen van de Beerse Overlaat overstromingsmateriaal in het plangebied is afgezet, dan worden de archeologische resten op grotere diepte verwacht. De kans op het voorkomen van de resten in de terrasafzettingen is hoog. Het eventueel aanwezige overstromingsmateriaal heeft een lage trefkans. De archeologische resten kunnen bestaan uit fragmenten aardewerk, houtskool en bot. De meeste typen archeologische resten (bot, houtskool, aardewerk, metaal) zullen door de natte en zuurstofloze condities goed zijn geconserveerd. Ze zijn bovendien mogelijk afgedekt door recentere kleiafzettingen en buiten het bereik van moderne landbouwactiviteiten gebleven.

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

³Wijnen, J.J.A., 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Lommertstraat 6 te Linden in de gemeente Cuijk*, Econsultancy Rapport 09073397 (conceptversie).

1.3 Doel van het inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het in het bureau-onderzoek voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Het IVO bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennend onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterend onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Het waarderend onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

1.4 Werkwijze

Het IVO is uitgevoerd als een verkennend booronderzoek. Hiertoe zijn met behulp van een edelmanboor met een diameter van 7 cm vijf verkennende boringen in het plangebied geplaatst tot maximaal 200 cm –mv. De boringen zijn, rekening houdend met de toekomstige nieuwbouw, verspreid over het terrein gezet om een juiste, algehele indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. Het opgeboorde materiaal is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische resten. Vervolgens is de bodemopbouw per boring beschreven en is er gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard-beschrijvingsmethode (ASB).

2 Resultaten inventariserend veldonderzoek

De locatie van de boringen is weergegeven in afbeelding 2. De resultaten van het verkennend booronderzoek zijn opgenomen in bijlage 1. De bodemopbouw is in alle boringen nagenoeg vergelijkbaar. Op basis van het bureau-onderzoek werden kalkloze poldervaaggronden verwacht in zware zavel tot lichte klei. Tijdens het verkennend booronderzoek zijn poldervaaggronden aangetroffen. Deze poldervaaggronden zijn echter gevormd in voornamelijk matig zware klei. Het opgeboorde materiaal is zwak kalkhoudend. In de boringen zijn vanaf 0,5 m –mv roestvlekken waargenomen. De matig siltige klei-afzettingen die in het plangebied zijn aangetroffen kunnen worden geclassificeerd als overstromingsafzettingen. Deze classificatie is gestoeld op het feit dat de afzettingen zwak kalkhoudend zijn. Terrasafzettingen zouden door hun ouderdom ontkalkt moeten zijn en zijn tevens veelal grover van textuur. De overstromingsafzettingen zijn gevormd bij de periodieke overstromingen van de Beerse Overlaat, en hebben de dieper liggende terrasafzettingen afgedekt. Deze terrasafzettingen zijn in het booronderzoek niet aangetroffen, en bevinden zich dus waarschijnlijk dieper dan 1,50 meter onder het maaiveld.

Het aangetroffen bodemprofiel is op de gehele onderzoekslocatie, met uitzondering van het centrale deel (boring 3), in meerdere of mindere mate verstoord. De minste verstoring is aanwezig op het westelijk terreindeel. Hier is alleen zand opgebracht met een maximale dikte van 0,2 meter. De bouwvoor lijkt hiervoor wel te zijn verwijderd. Volgens de huidige eigenaar van de aangrenzende boerderij zijn enkele lagergelegen plekken in het plangebied hier in het verleden opgehoogd. Op het oostelijk terreindeel is de bodem ter plaatse van boring 1 en 5 vergraven tot een diepte van respectievelijk 1,0 en 0,5 m –mv. In de vergraven laag komt (baksteen)puin voor. Dit baksteen is te classificeren als recent bouwpuin. In de boringen zijn buiten dit puin geen archeologische indicatoren aangetroffen.

3 Samenvatting en conclusie

Volgens het bureauonderzoek door Econsultancy ligt het plangebied binnen een Laat-Pleniglaciaal-Bølling-Allerød (Laat-Glaciaal) terras zonder overstromingsmateriaal. Wel is het gebied een van oudsher lager gelegen gebied dat achter het midden van de Beerse Overlaat lag en in de Nieuwe Tijd een overstromingsgebied vormde.

Het verkennend booronderzoek heeft aangetoond dat er op de locatie overstromingsmateriaal aanwezig is, dat de onderliggende terrasafzettingen afdekt. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk materiaal dat in de Nieuwe tijd, na de ingebruikname van de Beerse Overlaat, is afgezet. In dit materiaal zijn poldervaaggronden gevormd. De overstromingsafzettingen hebben door hun geringe ouderdom en grote overstromingsfrequentie een lage trefkans op intacte archeologische sporen. Er zijn in het verkennend veldonderzoek geen archeologische indicatoren waargenomen.

4 Aanbeveling

Gezien de geringe kans op archeologische resten binnen de onderzoekslocatie zijn er geen bezwaren tegen de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie. Geadviseerd wordt dan ook om de onderzoekslocatie vrij te geven, mits de toekomstige verstoring niet dieper reikt dan 1,5 m onder het huidige maaiveld. Bij een ophoging van het plangebied met 1 meter bedraagt de maximaal toegestane verstoringsdiepte dus 2,50 m. De gemeente Cuijk bepaalt of de onderzoekslocatie daadwerkelijk kan worden vrijgegeven. Wij wijzen u erop dat de archeologische meldingsplicht voor de onderzoekslocatie wel blijft bestaan. Mochten tijdens toekomstige graafwerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen, dan dient dit onverwijld aan het bevoegd gezag, de gemeente Cuijk, worden gemeld.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). 4e, geheel herziene druk.

Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.

Mulder, E.F.J. de, M. C. Geluk, I.L. Ritsema, W. E. Westerhoff & T. E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

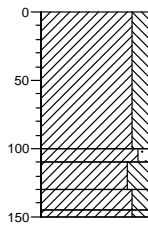

Afbeelding 2. Boorpuntenkaart. Door: M. Stiekema.

Bijlage 1 Boorprofielen

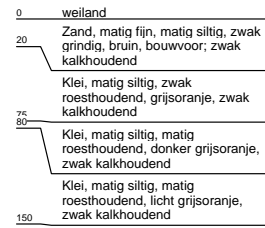
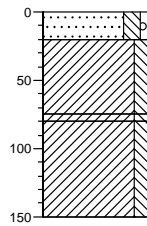
Boring: 1

X: 183371
Y: 418051

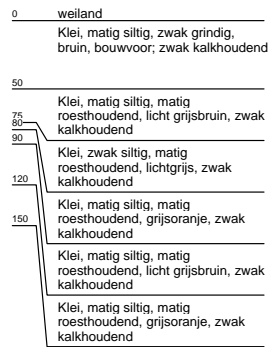
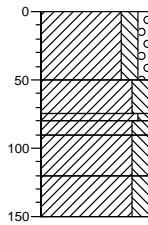
Boring: 2

X: 183318
Y: 418051

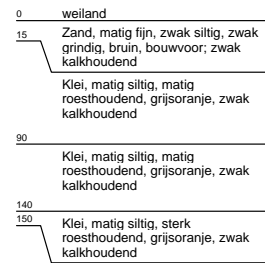
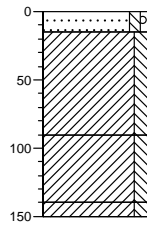
Boring: 3

X: 183344
Y: 418065

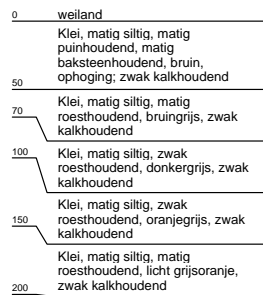
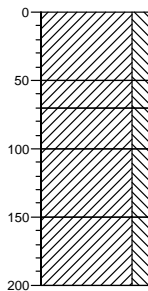
Boring: 4

X: 183318
Y: 418077

Boring: 5

X: 183370
Y: 418077

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

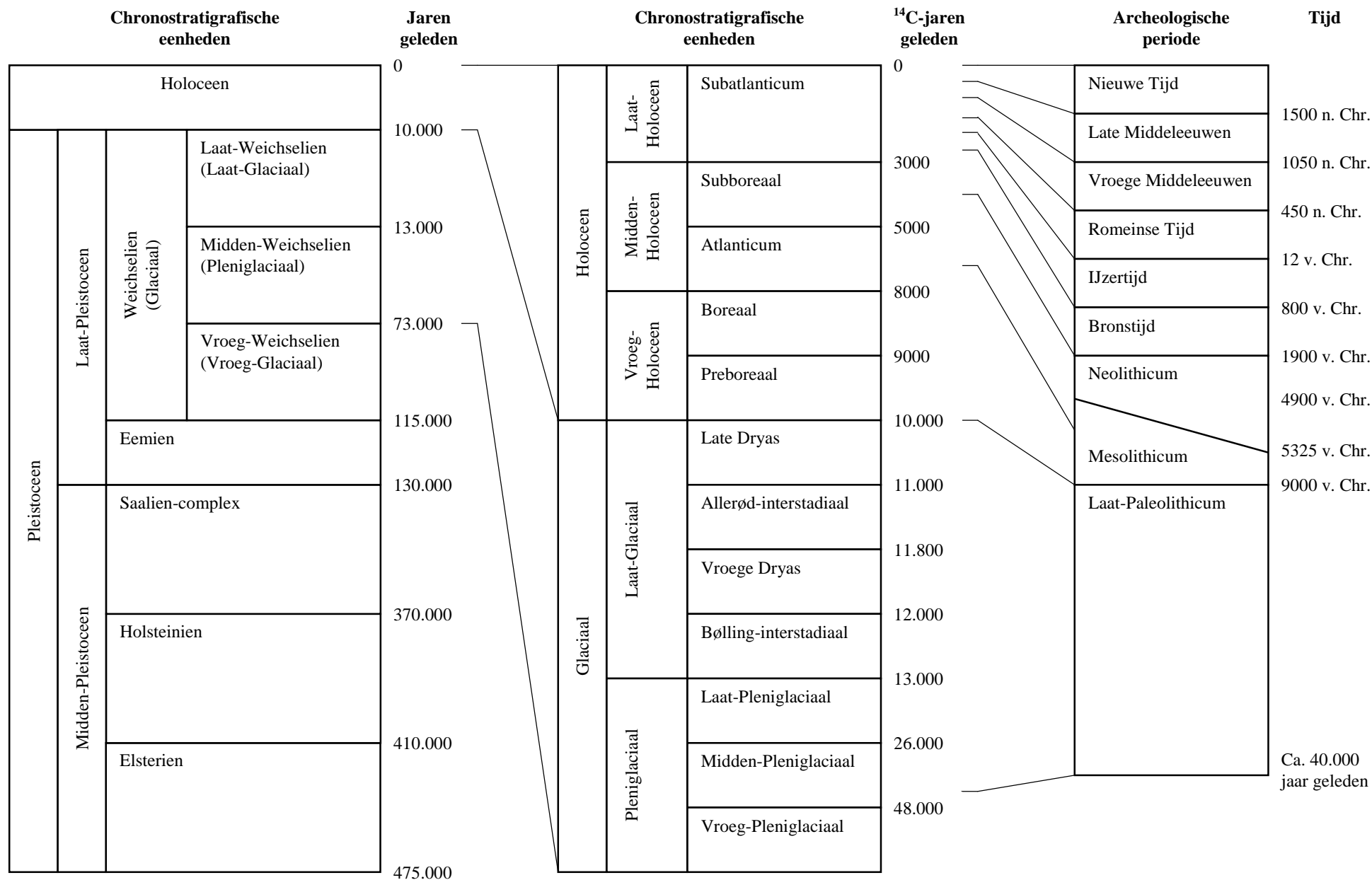
	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand
	slib
	water

Bijlage 2. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.